

A vasten 4
19 maart 2023
M. Assumpta

Eerste lezing (1 Sam. 16, 1b. 6-7, 10-13a)

Uit het eerst boek Samuël

De Heer sprak tot Samuël:

‘Kom, vul je hoorn met olie:

je moet naar Betlehem gaan, naar het huis van Isaï,
om er een van zijn zonen tot koning te zalven.’

Toen hij er aankwam en Eliab zag,

dacht hij: ‘dat is zeker de nieuwe koning. Zo groot en sterk als hij is.’

Maar de Heer zei tegen Samuël:

‘Je moet je niet verkijken op zijn voorkomen. Hem wil Ik niet.

God kijkt met andere ogen.

Een mens kijkt naar het uiterlijke,

maar de Heer kijkt naar het hart.’

Zo stelde Isaï zeven van zijn zonen aan Samuël voor,

maar Samuël zei tegen Isaï:

‘Geen van hen is de uitverkorene van de Heer.’

Daarop vroeg hij aan Isaï: ‘Zijn dat al jouw jongens?’

Hij antwoordde:

‘Alleen de jongste ontbreekt nog; die hoedt de schapen.’

Toen zei Samuël tegen Isaï:

‘Roep die dan maar, want we gaan niet aan tafel voordat hij hier is.’

Isaï liet hem dus halen.

De jongen was rossig, had mooie ogen en een prettig voorkomen.

Nu zei de Heer: ‘Hem moet je zalven: hij is het.’

En Samuël nam de hoorn met olie

en zalfde David te midden van zijn broers.

Vanaf die dag was hij bezielde met de geest van de Heer.

Tweede lezing (Efesiërs 5,8-14)

Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Efeze

Broeders en zusters,

Vroeger leefden jullie in duisternis,

maar nu leven jullie in het licht, omdat jullie zich verbonden hebben met de Heer.

Leeft dan ook als kinderen van het licht.

En de vruchten van het licht zijn:

goedheid, gerechtigheid, waarheid.

Ja, probeer te zien wat goed is in de ogen van de Heer.

Doe niet mee aan wat in duisternis gebeurt.

Integendeel, klaag dat aan.

Want duistere praktijken zijn zo schandelijk,

dat men er niet over durft te praten.

Breng het naar buiten, plaats het in het openbaar, in het licht.

Herinner je de hymne: “ontwaak, gij die slaapt, en Christus zal over u stralen.”

Evangelie (Johannes 9,1. 6-9.13-17.34-38)

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes

Eens ontmoette Jezus een man die blind was, al vanaf zijn geboorte.
Jezus spuwde op de grond,
maakte wat slijk van zand en speeksel
en streek dat op de ogen van de blinde.
Daarna zei Hij hem:
`Ga nu naar het bad van de 'gezondene', het Siloambad, om je er te wassen.
De man ging ernaartoe, waste zich en ja, hij kwam ziende terug.
Zijn burens en allen die hem steeds als bedelaar gekend hadden, zegden:
`Is dat niet de man die altijd zat te bedelen?'
`Inderdaad', zegden sommigen.
`Welnee,' zegden anderen, `maar hij lijkt er wel op.'
Maar hijzelf zei: `Toch wel, ik ben het.'
Ze brachten die man bij de farizeeën.
Je moet weten dat de dag waarop Jezus slijk had gemaakt en zijn ogen had geopend,
een sabbat was.
Juist daarom stelden de farizeeën hem de vraag
hoe het kwam dat hij nu kon zien.
Hij antwoordde:
`Hij deed wat slijk op mijn ogen,
ik heb me gewassen en nu zie ik.'
`Zo iemand kan niet van God komen,' oordeelden sommige farizeeën,
`want Hij houdt de sabbat niet.'
Anderen merkten op:
`Maar hoe zou een zondaar zulke tekenen kunnen verrichten?'
Kortom, er was verdeeldheid onder hen.
Ze richtten zich toen opnieuw tot de blinde:
`Wat denk jij zelf daarvan? Hij heeft toch je ogen geopend!'
`Dat Hij een profeet is', antwoordde hij.
Toen werden ze kwaad en riepen:
`Wat? Jij die vanaf je geboorte een en al zonde bent, jij wilt ons de les lezen?'
En ze gooiden hem eruit.
Jezus hoorde dat ze hem buiten gegooid hadden,
en toen Hij hem teruggevonden had, zei Hij:
`Geloof jij in de Mensenzoon?'
Hij antwoordde:
`Wie is dat, Heer? Dan zal ik in Hem geloven.'
Toen zei Jezus:
`Het is degene die met je spreekt.'
Hij zei: `Heer, ik geloof',
en hij wierp zich voor Hem neer.

Homilie

Z en B,

Maandag laatst was het dag op dag 10 jaar geleden dat kardinaal Jorge Bergoglio tot paus werd verkozen, en de naam Franciskus aannam.
Ter gelegenheid van die verjaardag zijn meerdere boeken en artikels over hem gepubliceerd.
Telkens weer wordt er daarin op gewezen hoe verrassend die keuze wel was, en hoe niemand hem kende wanneer vanop het balkon van de sint Pieter zijn naam werd genoemd.
Bergoglio? Wie is dat? Je kon het horen hoe de commentatoren diep in hun documenten moesten zoeken om iets over hem te kunnen zeggen.
De logische vraag, die nu in die boeken en artikels gesteld wordt, is: hoe is het gekomen dat deze onbekende kardinaal toch 2/3 van de stemmen achter zijn naam kreeg op het

conclaaf?

De meesten zijn het erover eens dat dit te maken heeft met een korte tussenkomst – amper drie minuten - op het preconclaaf.

Het preconclaaf, dat waren een aantal bijeenkomsten van de kardinalen in de weken die aan het conclaaf vooraf gingen.

De bedoeling was dat ieder, die het wenste, een beperkte tijd kreeg om te zeggen wat hij verwachtte van de paus die ze zouden kiezen.

Op de zesde dag nam ook de Argentijnse kardinaal Bergoglio het woord.

Zonder uitgeschreven tekst, sprekend van uit zijn hart.

Maar wat hij zegde maakte zo een indruk, dat hij meteen het vertrouwen had gewonnen van velen van de collega's.

Na tien jaar weten we nu wel beter, maar toen klonken zijn woorden ontzettend verrassend en vernieuwend.

'De kerk,' zegde hij 'moet stoppen met vooral met zichzelf bezig te zijn. De kerk moet naar buiten treden. Naar de periferie. Daar waar de mensen leven, die het moeilijk hebben, daar waar mensen onrecht wordt aangedaan, waar mensen zware schuld meeslepen, waar armoede heerst, waar mensen uitgeblust en onverschillig geworden zijn.'

En hij gebruikte een beeld dat krachtig in de oren klonk.

Hij zei: 'In het boek van de Openbaring staat dat Jezus aan de deur staat en klopt. En wij begrijpen het dat hij buiten ons leven staat, en klopt om binnengelaten te worden. Maar op vandaag zit hij opgesloten binnen de kerk en klopt hij om buiten gelaten te worden.'

'We doen veel te veel aan navelstaarderij,' zei hij, 'we zijn bezig met allerlei binnenkerkelijke discussies, en daardoor verliezen wij het contact met de wereld van de mensen, en zijn we geen licht voor de wereld meer.'

Het is dringend nodig dat de mensen aan ons gaan zien wat dat is, de liefde van God, en wie Jezus is, die die liefde zichtbaar heeft gemaakt.

Ze zien het niet meer. We moeten hen weer de ogen openen.

Misschien zou de paus ook het evangelie van deze zondag op die manier kunnen toepassen: we moeten de mensen van vandaag helpen om weer te zien waar het op aan komt, hen van hun blindheid genezen.

En dat heeft hij concreet gemaakt, tien jaar lang. Hij heeft ertoe opgeroepen, maar meer nog: hij heeft het laten *zien*.

Zoveel keer heeft hij de wereld doen opkijken en zelfs ontroerd met gewone, maar diepmenselijke tekens.

Ik noem er enkele op, die op mij diepe indruk hebben gemaakt.

In het eerste jaar van zijn pausschap reeds:

op witte donderdag waste en kuste hij in een jeugdgevangenis de voeten van gedetineerden, waaronder vrouwen en moslims;

zijn eerste bezoek bracht hij aan Lampedusa om er de gestrande vluchtelingen een hart onder de riem te steken;

toen hij naar de jongerendagen in Brazilië vertrok, zagen we hem het vliegtuig opstappen terwijl hij zelf zijn oude versleten boekentas droeg;

op 6 november stapte hij tijdens de algemene audiëntie naar een man toe met een afstotelijke huidziekte, en omarmde en kuste hem.

En altijd maar weer verrast en inspireert hij: wanneer bij een buitenlands bezoek de stoet officiële wagens aankomt aan het paleis van het staatshoofd, bengelt achteraan de sliert limousines een blauw wagentje, de auto van de paus.

Nadat hij in 2016 het eiland Lesbos had bezocht, nam hij in zijn vliegtuig een groep vluchtelingen mee, die hij onderdak gaf in het Vaticaan.

Hij liet aan het St Pietersplein douches, toiletten, een kapperssalon en een EHBO post installeren voor de daklozen.

Indrukwekkend en moedig was ook zijn bezoek op 17 februari 2016 aan de beruchtste gevangenis van Mexico, waar hij – tegen de wil van de autoriteiten in – alle gevangenen op het podium voorbij liet komen om hen een persoonlijke handdruk en een bemoedigend

woord te schenken.

Maar niet iedereen is even enthousiast over zijn manier van optreden. In de officiële kerkelijke kringen heeft hij een behoorlijk aantal vijanden.

Misschien juist omdat hij door zijn optreden zo sterk overkomt. En ook omdat hij de zorg voor de mens voorop stelt, zelfs wanneer er buiten de lijntjes van de leer moet gekleurd worden. Hij ondergraaft daarmee het leergezag.

In het evangelie van deze zondag zien we hoe hij ook daarmee in de voetsporen van Jezus treedt.

Zich het lot van de blinde aantrekken, en iets voor hem doen, was bij Jezus prioritair. Ook als het net sabbatdag was, en hij ermee buiten de lijntjes van de wet kleurde.

'Zo iemand kan niet van God komen,' zegden de farizeeën.

En zo wordt ook paus Franciskus door sommigen de antichrist genoemd.

Z en B,

Laten we de Heer danken voor deze paus, en ons laten inspireren door zijn authentieke manier van christen zijn.

Laten wij – naar zijn voorbeeld - niet over de liefde, de barhartigheid en het mededogen van God spreken, zonder dit ook te waar te maken in onze dagelijkse omgang met mekaar.

Pierre Breyne

Wie wil reageren op deze homilie, kan dit doen via e-mail: pierre.breyne@outlook.com En daar krijg je een antwoord op.